

Hogeschool Windesheim

Associate degree opleiding Ondernemen

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In februari 2021 is de bestaande Ad-opleiding Ondernemen van Hogeschool Windesheim bezocht door een visitatiepanel van NQA. Hogeschool Windesheim biedt deze tweejarige voltijdse opleiding aan in Almere. Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**. De beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing en gerealiseerde leerresultaten **voldoen** aan de basiskwaliteit.

Deze relatief jonge opleiding biedt inspirerend onderwijs voor ondernemende studenten. Docenten en ondernemers uit de regio dragen de opleiding. De studenten waarderen de opleiding waarin ondernemerschap wordt ontwikkeld door het vooral te doen. Door de sterke praktijkgerichtheid en de nadruk op het daadwerkelijke ondernemen, maken studenten een waardevolle ontwikkeling door. Ze worden uitstekend begeleid en uitgedaagd door een betrokken en vakbekwaam docententeam. De docenten en studenten gaan respectvol met elkaar om. Zo ontstaat er een positief studieklimaat waarin studenten zich kunnen ontwikkelen tot zelfbewuste ondernemers.

De beoogde leerresultaten zijn relevant voor ondernemers.

Het beroeps- en opleidingsprofiel is afgeleid van het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel Ondernemerschap en Retail Management (ORM) dat in 2018 is gepubliceerd. Dit profiel is passend voor deze opleiding. De opleiding heeft de competenties, kennis en vaardigheden passend voor een Ad Ondernemen-opleiding uitgewerkt. Daarbij streeft de opleiding naar een hoger niveau voor de competentie Innoveren om de nadruk op het ondernemen te leggen. Landelijk hebben de Ad-opleidingen Ondernemen recent een eigen opleidingsprofiel opgesteld. Dit gezamenlijke profiel is gebaseerd op het EntreComp Framework dat door de Europese Unie voor ondernemerschapsopleidingen is ontwikkeld. Dit toont de eigenstandige en onafhankelijke positie van deze opleiding aan.

Onderwijs voor studenten die écht willen ondernemen.

Het ondernemen is bij deze opleiding menens. In het eerste jaar studeren studenten in groepen en werken ze samen aan opdrachten waarin ze alle facetten van het ondernemen tegenkomen. Aan het begin van het tweede jaar schrijft elke student zich in bij de Kamer van Koophandel. In dit resterende jaar wordt de eigen ondernemersdroom uitgevoerd. Docenten begeleiden de studenten en dagen de studenten uit om een stap extra te zetten om zo tot een succesvolle onderneming te komen. Het programma is duidelijk, gestructureerd en overzichtelijk en sluit goed aan op de mbo-vooropleiding waarvan het overgrote deel van de studenten afkomstig is. Learning by doing is steeds het vertrekpunt bij de opdrachten, vakken en trainingen. De docenten zijn vakbekwaam en praktijkervaren. Ze houden de voortgang van de studenten scherp in het oog en sturen tijdig bij. Hierdoor wordt onnodige vertraging voorkomen en is de uitval aanzienlijk lager dan voorheen bij de vergelijkbare bacheloropleiding.

Gestructureerde en duidelijke toetsing ondersteunt het leerproces.

Het toetsprogramma is duidelijk en overzichtelijk. De studenten zijn meer dan gemiddeld tevreden. De informatie over de toetsing is compleet en wordt tijdig verstrekt. De studenten weten wat ze kunnen verwachten en wat ze op moeten leveren. De mondelinge en schriftelijke examens zijn evenredig verdeeld. De examencommissie die verantwoordelijk is voor de borging van de toetskwaliteit functioneert goed en wordt ondersteund door de toetscommissie. De docenten zijn

toetsbekwaam, ze voeren de toetsing goed uit en zijn in staat om toetsmatrijzen, rubrics etc. te ontwerpen. Daardoor geven de beoordelingen de studenten inzicht in waar ze staan en wat ze nog moeten ontwikkelen. Zo ondersteunen ze het leerproces van de studenten.

Diverse beroepsproducten laten het eindniveau van Ad Ondernemen duidelijk zien.

In het tweede jaar werkt elke student individueel aan haar of zijn onderneming. Als het businessconcept is uitgewerkt start de planfase en levert elke student een actieplan en een businessplan op. Als deze zijn goedgekeurd start de uitvoering van de onderneming. Daarbij wordt het actieplan tussentijds geëvalueerd en laat de student zien welke voortgang er is geboekt. Uiteindelijk vindt er een eindevaluatie plaats en maakt elke ondernemer een magazine, dat in een afrondend assessment wordt toegelicht en besproken. Alle studenten ronden de opleiding af met een eigen onderneming en laten zien dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. Na de opleiding gaat het merendeel door met ondernemen, geheel of gedeeltelijk naast een functie in loondienst. Opvallend is de goede verbinding die blijft met de opleiding. Ondernemers houden goed contact met hun begeleiders en met elkaar. Zo ontstaat er een netwerk van ondernemers, waarvoor de opleiding op termijn ook na de opleiding door talentenprogramma's van waarde kan zijn.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding / Karakteristiek	8
Basisgegevens opleiding	8
Terugblik vorige visitatie	8
Beoordeling NVAO-standaarden	9
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	10
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	13
Standaard 3 Toetsing	17
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	20
Eindoordeel over de opleiding	23
Aanbevelingen	24
Bijlagen	25
1. Bezoekprogramma	25
2. Bestudeerde documenten	26

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande Ad-opleiding Ondernemen van Hogeschool Windesheim. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Windesheim en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2020 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

Het visitatiepanel bestond uit de volgende leden:

Mevrouw P.M.J. Claessen (voorzitter, domeindeskundige),
Mevrouw ir. G.F.W.C. van Erp, BEd (domeindeskundige),
De heer M.A.W. Mulders (domeindeskundige),
De heer W.D. Homberg (student-lid).

De heer ir. A.B.C. Hoitink, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De opleiding Ad Ondernemen is ingedeeld in de visitatiegroep HBO Ad Ondernemen. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in de waardering van de afstudeerdossiers.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Door de maatregelen tegen Covid-19 zijn de gesprekken digitaal op afstand gevoerd en is het visitatiebezoek verdeeld

over twee dagdelen. Aan het einde van tweede dagdeel is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. De visitatie sloot af met het ontwikkelgesprek tussen het panel en vertegenwoordigers van de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezookdag om (inloopsprekuren). Van deze gelegenheid heeft niemand gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, dat is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 19 april 2021

Panelvoorzitter

P.M.J. Claessen

Auditor

ir. A.B.C. Hoitink

Schets van de opleiding / Karakteristiek

De Associate degree (Ad) opleiding Ondernemen van Hogeschool Windesheim is een betrekkelijk nieuwe opleiding. De opleiding is in september 2015 gestart en de instroom van studenten is sindsdien geleidelijk aan gegroeid naar ongeveer 70 per jaar. In totaal zijn ongeveer 140 studenten ingeschreven bij deze opleiding die in de voltijdse variant wordt aangeboden en bestaat uit een tweejarig programma. Inmiddels hebben ruim 60 studenten het diploma AdOndernemen in ontvangst genomen.

De onderwijslocatie in Almere van Hogeschool Windesheim bestaat tien jaar en is in de afgelopen jaren sterk gegroeid. Tegenwoordig studeren meer dan 5000 studenten aan één van de 26 opleidingen in Almere. De focus van de hogeschool ligt voor Almere op de Ad-opleiding. De hogeschool streeft ernaar dat minimaal 25 procent van de studenten instroomt in een Ad-opleiding. Naast deze Ad-opleiding worden er in Almere zeven Ad-opleidingen in voltijd/deeltijd en duaal aangeboden.

Voor elke Ad-opleiding geldt dat hogeschool Windesheim een verwante bacheloropleiding aanbiedt, waarbij de Ad-studenten zonder vertraging door kunnen stromen naar een bacheloropleiding. De verwante bacheloropleiding van de Ad-opleiding Ondernemen is Commerciële Economie met de afstudeerrichting Ondernemen. Het derde jaar van deze bachelor begint met een minor. De instromende Ad-studenten volgen een aansluitminor die de Ad-opleiding Ondernemen en de bacheloropleiding Commerciële Economie met elkaar verbindt.

Basisgegevens opleiding

Naam	Ad Ondernemen
ISAT-code CROHO	80080
Oriëntatie en niveau opleiding	Hbo
Niveau opleiding	Associate degree
Graad	Associate degree
Aantal studiepunten	120 EC
Opleidingslocatie(s)	Almere
Onderwijstaal	Nederlands

Terugblik vorige visitatie

Het panel stelt vast dat de opleiding de aanbevelingen van de vorige visitatie heeft verwerkt. De vorige visitatie betrof de Toets Nieuwe Opleiding. Het panel gaf destijds aanbevelingen ten aanzien van de oriëntatie op Ondernemen en de inrichting van het curriculum. Het panel ziet in het huidige curriculum een brede oriëntatie op ondernemen. Ondernemerschap is het centrale thema van het curriculum. Elke student ontwikkelt in het eerste studiejaar een businessconcept en gaat in het tweede studiejaar met dit businessconcept daadwerkelijk aan de slag als ondernemer.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De beoogde leerresultaten zijn inhoudelijk relevant voor het opleidingsdomein. Ze sluiten aan op het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel Ondernemerschap en Retail Management (ORM) dat in 2018 is gepubliceerd. Dit profiel is landelijk door de ORM-opleidingen opgesteld en afgestemd met het werkveld. De opleiding hanteert het functieniveau van de Ad'er Small Business en Retail Management en de tien competenties voor ORM. Het panel vindt het passend dat de opleiding voor de competentie Innoveren een hoger niveau beoogt dan het Ad-niveau. Dit is in lijn met de focus die de opleiding legt op ondernemen.

Het panel juicht het initiatief toe dat de vier Ad-opleidingen Ondernemen hebben genomen om een landelijk opleidingsprofiel Ad-Ondernemen op te stellen. Dit landelijke profiel is in 2020 gepubliceerd en is wat het panel betreft terecht gebaseerd op het EntreComp raamwerk van de Europese Unie. Volgens het panel sluit dit raamwerk goed aan bij de focus op ondernemen.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

Het panel onderschrijft de visie van de opleiding op ondernemerschap. Volgens de opleiding houdt ondernemerschap in dat men kansen creëert, ideeën aanpakt en deze omzet in waarde voor anderen. Deze waarde is niet alleen financiële waarde, maar kan ook cultureel of sociaal van aard zijn. Het werkveld van de ondernemer is voortdurend in verandering. De veranderingen ontstaan door technologische ontwikkelingen of veranderingen in consumentengedrag, of komen voort uit sociale aspecten of duurzaamheidsvraagstukken. Een ondernemer dient in staat te zijn om contact te leggen met consumenten en zakelijke klanten, de marktontwikkelingen te herkennen en te denken vanuit deze consumenten en markten. Typerend voor ondernemerschap is het kunnen vertalen van deze signalen naar een businessconcept. Tot slot dient een ondernemer over de vaardigheden en houding te beschikken om een eigen bedrijf te starten en winstgevend te laten draaien.

Beoogde leerresultaten

De opleiding werkt met de competentieset van het Landelijke Beroeps- en Opleidingsprofiel van Ondernemerschap en Retail Management uit 2018. Daarbij onderscheidt de opleiding de volgende drie niveaus; niveau één: startend (beginner), niveau twee: Associate degree en niveau drie: bachelor. Figuur 1 geeft een overzicht van de competenties.

DC1	Innoveren , initieert nieuwe ideeën, realiseert op creatieve wijze vernieuwingen en benut daarbij de mogelijkheden op het gebied van technologie
DC2	Waardecreatie creëert duurzame en commerciële waarde gericht op de wensen en behoeften van klanten en overige stakeholders. Hij doet dat op basis van ontwikkelingen in de (inter)nationale omgeving.
DC3	Resultaatgericht handelen toont verantwoordelijkheid en doorzettingsvermogen en neemt besluiten om de beoogde resultaten te bereiken. Hij past zich daarbij gemakkelijk aan veranderende omstandigheden aan en durft risico's te nemen.
DC4	Leiderschap straalt passie en beleving uit, pakt de regie in teamverband en mobiliseert anderen vanuit de waarden en de cultuur van de onderneming.
DC5	Managen & Organiseren geeft vorm en inhoud aan de bedrijfsvoering en zet hierbij de klant centraal.
DC6	Samenwerken & Netwerken levert in groepsverband een actieve en inhoudelijk bijdrage aan de beoogde resultaten en het groepsproces. Hij bouwt een netwerk van relaties op.
DC7	Onderzoekend vermogen toont in zijn werkwijze een nieuwsgierige en kritische houding. Hij hanteert een passende onderzoeks aanpak die resulteert in bruikbare resultaten.
DC8	Analytisch vermogen analyseert situaties en data op systematische wijze. Hij stuurt op prestatie-indicatoren.
9	Lerend vermogen ontwikkelt zichzelf persoonlijk en professioneel door visie, reflectie en feedback.
10	Communiceren communiceert overtuigend . Hij benut op effectieve wijze diverse communicatiemiddelen afgestemd op de doelgroep.

*Figuur 1: Competenties Ad-opleiding Ondernemen Hogeschool Windesheim
(bron: competentiematrix2020-2021 Ad Ondernemen)*

Bovenstaande competenties zijn door de opleiding toegewezen aan onderwijseenheden. Uit de competentiematrix blijkt dat de competenties aan het einde van het eerste jaar het eerste niveau bereiken. Aan het einde van het tweede jaar bereiken zeven competenties het tweede niveau. Het beoogde niveau van de eerste competentie Innoveren ligt op het derde niveau. Het panel vindt dit terecht gezien de focus die de opleiding legt op het ondernemen. Het panel ondersteunt daarnaast de opzet waarbij de competenties Waardecreatie en Onderzoekend vermogen in het tweede jaar voor een deel het tweede niveau bereiken.

Vanaf het studiejaar 2021-2022 worden de beoogde leerresultaten beschreven aan de hand van het Landelijk Profiel Ad Ondernemen dat in oktober 2020 is gepubliceerd. Dit profiel is door de Ad-opleidingen Ondernemen gezamenlijk opgesteld en vormt volgens het panel een passend raamwerk. Het panel onderschrijft het gekozen uitgangspunt van de zelfstandige ondernemer die voor eigen rekening en risico een onderneming leidt. Het panel vindt het terecht en passend om het landelijke profiel te baseren op het Entrepreneurship Competence Framework van het Joint Research Centre van de Europese Commissie. Dit raamwerk is opgebouwd uit drie gebieden: *Kansen en Ideeën*, *Middelen* en *Aan de slag*. Elk gebied bevat meerder competenties die volgens het panel uitstekend aansluiten op deze Ad-opleiding.

Profilering

Het panel is onder de indruk van de focus die de opleiding legt op ondernemen. De opleiding verwacht van elke student dat hij of zij start met een eigen onderneming en deze onderneming runt bij het afronden van de opleiding. Daarnaast herkent het panel in de beoogde leerresultaten de missie van Windesheim als het gaat om het opleiden van waardenvolle studenten die bij kunnen dragen aan een inclusieve en duurzame samenleving.

De opleiding heeft namelijk aan de competentiematrix de volgende vier aandachtsgebieden toegevoegd:

- Gericht op het snijvlak van commercie en e-techniek
- Gericht op het Midden- en Kleinbedrijf (Small Business)
- Ontwikkeling van Persoonlijke Ondernemersvaardigheden
- Waarde(n)volle professional

Het panel vindt het positief dat deze aandachtsgebieden herkenbaar zijn opgenomen in de competentiematrix en gekoppeld zijn aan de diverse onderwijseenheden van het programma.

Verbinding met het werkveld

Het panel stelt vast dat de opleiding goede verbindingen onderhoudt met het werkveld. Voor de strategische ontwikkelingen beschikt de opleiding over een Werkveld Advies Commissie (WAC). De WAC bestaat uit een netwerk van 20-25 bedrijven en organisaties. De WAC is ingesteld voor de businessopleidingen in Almere. Ontwikkelingen in het werkveld en bij de businessopleidingen worden met de WAC besproken. Daarnaast worden WAC-leden ingezet in het onderwijs, zoals bij de financiële beoordeling van businessplannen en voor het screenen van de websites die studenten voor hun onderneming maken. Aanvullend op de WAC onderhoudt de opleiding een informeel netwerk van ondernemers die worden ingezet om het onderwijs te voeden met actuele ontwikkelingen en voor specifieke inhoudelijke ondersteuning van de studenten bij het ontwikkelen van hun onderneming.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De onderwijsleeromgeving sluit goed aan op het ondernemende karakter van de opleiding. De opzet van het programma brengt de studenten ertoe dat zij hun ondernemersvaardigheden goed kunnen ontwikkelen. In het eerste jaar leren en ervaren studenten alle fases van het ondernemen en in het tweede jaar gaan ze daadwerkelijk met hun een eigen onderneming aan de slag. Het panel ziet dat de opleiding goed rekening houdt met de achtergrond en interesses van de Ad-studenten. Het onderwijsconcept van learning by doing sluit aan bij het type student dat voor deze opleiding kiest. Het onderwijs in kleine groepen op vaste tijden past goed bij de Ad-student.

De inhoud van het programma is passend voor het opleidingsdomein. De kennis, vaardigheden en competenties nodig voor het ondernemen, komen in het programma aan de orde. Het team van docenten is hecht en de docenten hebben een goed netwerk in de regio opgebouwd. De docenten zijn inhoudelijk en vakdidactisch goed gekwalificeerd en werken zeer studentgericht. Mede daardoor is de leeromgeving goed ingericht en afgestemd op de Ad-student. Een deel van de studenten onderneemt al vóór aanvang van de opleiding. Het panel adviseert de opleiding om deze studenten beter te faciliteren en voor deze studenten een aangepast programma te ontwikkelen.

Onderbouwing

Opzet programma

Het programma heeft een studieomvang van 120 EC, die evenredig zijn verdeeld over twee studiejaar. Het eerste jaar staat in het teken van oriëntatie, verwijzing en selectie. In dit jaar onderzoeken studenten de markt en schrijven ze een businessplan voor een businessconcept. In het tweede jaar start elke student met het eigen businessconcept en gaat vervolgens zelf ondernemen. Het programma is opgebouwd rond vier thema's zoals in figuur 2 is weergegeven.

Jaar 1	Semester 1; blok 1 en 2	Semester 2; blok 3 en 4
	<i>De Ondernemer</i>	<i>Het Ondernemingsplan</i>
Jaar 2	Semester 3; blok 1 en 2	Semester 4; blok 3 en 4
	<i>Concept ontwikkelen</i>	<i>Ondernemen</i>

Figuur 2: Onderwijsprogramma Ad-opleiding Ondernemen (bron: Zelfevaluatie Ad Ondernemen, Hogeschool Windesheim)

Het panel vindt de opzet van het programma passend voor de het ontwikkelen van ondernemerschap bij de studenten. In het eerste jaar doorlopen studenten alle stappen die nodig zijn om te gaan ondernemen. In het thema *De Ondernemer* onderzoeken de studenten een

bepaalde branche. Enkele voorbeelden uit het afgelopen jaar zijn de sustainable fashion branche, de schoenenbranche in Almere en de urban evenementenbranche. Dit onderzoek leidt tot een beschrijving van een branche en beschrijft de trends met de verwachte ontwikkelingen in de komende jaren. Aanvullend beschrijven de studenten de kritische succesfactoren om succesvol te kunnen ondernemen in de branche. In het tweede thema *Het Ondernemingsplan* bedenken de studenten een businessconcept voor een eigen bedrijf en werken dat uit tot een volledig businessplan.

Deze projecten worden door de studenten in groepen uitgevoerd en beslaan ongeveer dertig procent van de studietijd. De projecten worden ondersteund met theorievakken zoals Marketing, Recht en Bedrijfseconomie. Daarnaast zijn er vakken waarin vaardigheden worden getraind zoals het presenteren, schrijven of het ontwikkelen van een concept.

In het tweede jaar werkt elke student individueel aan de thema's *Concept Ontwikkelen* en *Ondernemen*. Ze beginnen met het businessconcept dat in het derde semester wordt uitgewerkt in een businessplan en een actieplan. In het laatste semester voeren ze het ondernemen daadwerkelijk uit. Voorbeelden van deze ondernemingen zijn een webshop in fitness apparatuur, een bedrijf gespecialiseerd in het fotograferen van honden en een lean consultant gespecialiseerd in de horeca.

De studenten besteden in het tweede jaar meer tijd aan de projecten. Ongeveer 40 procent van hun studietijd besteden ze aan het ontwikkelen van het businessplan en het actieplan. Het laatste semester besteden ze bijna volledig aan het ondernemen. Daarbij worden ze net zoals in het eerste jaar ondersteund met theorievakken zoals Online Marketing, Financiële Planning en Salesvaardigheden. De begeleiding is meer gericht op persoonlijk leiderschap, waarbij aandacht wordt besteed aan thema's zoals proactief en professioneel handelen, persoonlijke waarden en communicatie.

Inhoud programma

Het panel vindt de inhoud van het programma passend bij de ontwikkeling tot ondernemer. De competentiematrix laat zien dat de competenties, de aandachtsgebieden van de Body of Knowledge en Skills (BoKS) en van de hogeschool, zijn toegewezen aan onderwijseenheden. De inhoud is bovendien verdeeld over vier doorlopende leerlijnen. In de conceptuele lijn en de vaardighedenlijn komen de aandachtsgebieden en onderwerpen van de BoKS aan de orde. In de regielijn staat de persoonlijk ontwikkeling van de student centraal, met de studiebegeleiding in het eerste jaar en het persoonlijk leiderschap in het tweede jaar. De vier thema's vormen samen de vierde praktijklijn.

Didactisch concept

Het didactisch concept vindt het panel goed gekozen. Het leidende principe van *Learning by doing* past bij de Ad-student die wil gaan ondernemen. In het programma worden studenten telkens geactiveerd en leren ze door het te doen. Of het nu gaat om het geven van een presentatie, het interviewen van een ondernemer of het opstellen van een offerte, de praktijk staat steeds centraal bij het toepassen van kennis en het oefenen van vaardigheden. Het panel vindt Bedrijfsadministratie een sprekend voorbeeld van deze benadering. De studenten leren de bedrijfsadministratie door opdrachten uit te voeren in een online boekhoudprogramma dat ook in de praktijk wordt gebruikt. Een ander voorbeeld is een opdracht voor het vak Marktonderzoek

waarbij studenten de straat op gaan en als mysteryguest gaan shoppen om zo de customer journey in kaart te brengen.

Begeleiding

Het panel constateert dat studenten zich gezien voelen en dat ze betrokkenheid van docenten ervaren. De studenten worden naar de mening van het panel adequaat begeleid in hun leerproces. De opleiding houdt goed rekening met de omstandigheden waaronder de studenten studeren en de behoeften die ze hebben. Het onderwijs vindt plaats in groepen van maximaal vijftien studenten en het rooster bestaat uit maximaal drie lesdagen per week. Naast de contacturen wordt het werken aan projecten in studiegroep ook ingeroosterd. De opleiding werkt duidelijk aan een sterke binding met de studenten. Het panel is met name gecharmeerd van de opzet dat studenten zich al in de eerste periode van het tweede jaar als ondernemer in moeten schrijven bij de Kamer van Koophandel. Het panel ziet dit als een echte test of de student serieus werk wil maken van de opleiding. Indien nodig biedt de opleiding tweedelijnszorg aan of extra trainingen. Daarbij gaat het om begeleiding door een studiekeuze- of loopbaancoach, de decaan of een psycholoog. Studenten moeten zelf een coach “van buiten” uit kiezen en met de coach regelmatig overleggen over hun bedrijfje. Het studiesuccescentrum biedt allerlei trainingen aan zoals op het gebied van taal, rekenen, planning of het omgaan met faalangst.

Instroom

Het panel stelt vast dat de opleiding goed aansluit op de vooropleiding. Het overgrote deel van de studenten, ongeveer tachtig procent, is afkomstig van een mbo-opleiding. De uitval onder mbo-studenten is bij deze opleiding aanzienlijk lager dan bij een vergelijkbare bacheloropleiding. De opleiding houdt rekening met de behoefte aan begeleiding, structuur en praktijkgerichtheid. Uit eigen onderzoek blijkt bovendien dat een aanzienlijk deel van de studenten moet werken om te kunnen studeren. De opleiding plant daarom het onderwijs op drie vaste dagen in de week. Daarbij wordt ook tijd ingeroosterd voor het werken aan projecten en groepsoverleg. Het panel constateert dat een deel van de instromende studenten al vóór de opleiding met een onderneming bezig is. De oriëntatie op het ondernemen en de verkenning van de mogelijkheden is bij deze studenten anders. Het panel adviseert de opleiding om voor deze studenten een aangepast programma te overwegen dat beter aansluit bij de onderneming waarmee ze al bezig zijn.

Coronamaatregelen

Het panel is onder de indruk van de maatregelen die de opleiding heeft genomen om de gevolgen van de coronacrisis te beperken. De opleiding houdt goed contact met de studenten en biedt in ieder geval per week minimaal vier uur onderwijs aan op de instelling. Daarnaast zijn de werkplekken voor studenten op de instelling zoveel mogelijk in stand gebleven en zijn alternatieve online onderwijsactiviteiten ontwikkeld, zoals een online cursus in online vermarkten van producten. Het motto van de opleiding ‘niet uitstellen maar afronden’ is effectief gebleken. Door de coronamaatregelen is er tot nu toe relatief weinig vertraging ontstaan.

Docenten

Het panel heeft een enthousiast en een betrokken team van docenten ontmoet. Het panel merkt op dat de onderlinge verbinding goed is en dat docenten elkaar goed aanvullen. Het team is overzichtelijk en bestaat uit tien docenten die vakinhoudelijk en vakdidactisch deskundig zijn. Alle docenten zijn mastergekwalificeerd, ze beschikken allen over een didactische aantekening en

over de Basis Kwalificatie Examinering (BKE). De opleiding organiseert regelmatig studiedagen en docenten bezoeken beroepsorganisaties en congressen om hun expertise actueel te houden. Twee docenten combineren het docentschap met een eigen onderneming. De overige docenten beschikken over praktijkervaring in ondernemerschap. Voor specifieke expertise zoals voor Engels of Ondernemingsrecht worden docenten uit andere teams ingezet. Regelmatig worden gastsprekers ingezet voor de actualiteit en praktijkgerichtheid van het programma. Het panel merkt op dat de docenten de brancheorganisaties beter zouden kunnen benutten dan nu het geval is bij het thema De Ondernemer. Zo doen vele branches jaarlijks onderzoek naar de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkelingen in hun branche en deze kunnen het brancheonderzoek van de studenten verdiepen en verrijken. Publicaties van brancheverenigingen zijn bruikbaar. De opleiding zou met branches de mogelijkheid tot een student-lidmaatschap af kunnen spreken en afspraken kunnen maken over gastdocentschappen.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding hanteert een toetsbeleid dat is opgesteld voor de opleidingen die samen de groep Windesheim Flevoland Business Management en Law (WF BML) vormen. Dit beleid sluit aan op het instellingbeleid voor toetsing en op de geldende wet- en regelgeving. Het panel herkent in de toetsing het onderwijskundige principe van learning by doing en de toetsvormen sluiten aan bij de vier leerlijnen uit het programma. De studenten worden duidelijk geïnformeerd aan de hand van het toetsplan en de studiehandleidingen. De beoordelingen zijn inzichtelijk en ze ondersteunen het leerproces van de studenten.

Het panel stelt vast dat de borging van de toetskwaliteit voldoet. De examencommissie is ingesteld voor de groep WF BML en houdt adequaat toezicht op de toetskwaliteit met behulp van de toetscommissie die planmatig de toetsing evalueert. De rolverdeling bij het toetsen is duidelijk uitgewerkt. De examinatoren, docenten, examencommissie en toetscommissie werken effectief samen bij het borgen en verbeteren van de toetskwaliteit. De studentevaluaties ondersteunen deze bevinding van het panel, de studenten zijn meer dan gemiddeld tevreden over de toetsing.

Onderbouwing

Toetsbeleid

Het panel vindt dat het toetsbeleid duidelijk is uitgewerkt. Het toetsbeleid is opgesteld voor meerdere Ad- en bacheloropleidingen. Deze opleidingen vormen samen de groep Windesheim Flevoland Business, Management en Law (WF BML). Volgens het toetsbeleid wordt elke onderwijseenheid een summatieve getoetst en ondersteunt de toetsing het leerproces van de studenten. Het streven is om de toetsvorm aan te laten sluiten op de leerlijn en op de inhoud van de onderwijseenheid. Mogelijke toetsvormen zijn hierbij mondelinge of schriftelijk tentamens, vaardigheidstoetsen, presentaties, rapporten, portfoliotoetsen en productbeoordelingen.

Toetsuitvoering

Het panel stelt vast dat de opleiding de toetsing uitvoert volgens het toetsbeleid. Het toetsprogramma bevat diverse toetsen zoals productbeoordelingen, tentamens en vaardigheidstoetsingen. Het toetsprogramma is overzichtelijk en gestructureerd. Elke onderwijseenheid kent één summatieve toets. Toetsen die behoren bij een groepsactiviteit of een groepsproduct zoals bij het project *De Ondernemer* hebben altijd een individuele component. Studenten geven aan dat er een goede balans bestaat tussen de schriftelijke en de mondelinge toetsen.

Het panel heeft een aantal toetsen bestudeerd en vindt het niveau van toetsing passend bij de fase van de opleiding. De toetsvorm sluit aan op de onderwijseenheid en past bij het onderwijskundige concept van learning by doing. Zo bestaat de toets Bedrijfsadministratie uit

twee opdrachten en een beperkt aantal vragen. De opdrachten betreffen het uitvoeren van een bedrijfsadministratie en het doen van een btw-aangifte. De vragen toetsen of de student voldoende kennis heeft over de theorie van bedrijfsadministratie. Een ander voorbeeld is het adviesrapport van *De Ondernemer*. Dit product wordt door een groep studenten gepresenteerd en vervolgens beoordeeld. Daarna presenteert elke student de individuele bijdrage aan het adviesrapport. In een gesprek wordt de bijdrage beoordeeld en wordt het samenwerken in een groep beoordeeld.

De opleiding voorziet de studenten adequaat van informatie. Er zijn toetsmatrijzen opgesteld en de leerdoelen, beoordelingscriteria of rubrics zijn beschikbaar. Voor de vakken uit de conceptuele lijn kunnen studenten proeftoetsen inzien om na te gaan of ze de kennis in voldoende mate beheersen. Bij de overige leerlijnen wordt regelmatig formatief getoetst. Studenten ontvangen feedback over hun vaardigheden, de persoonlijke en professionele ontwikkeling en over de beroepsproducten waaraan wordt gewerkt.

Het panel is tevreden over de toetsingen en de beoordelingen waarbij het eindniveau wordt vastgesteld. Dit gebeurt aan de hand van diverse beroepsproducten die door de individuele student in het tweede jaar worden gemaakt. Elke beoordeling gebeurt aan de hand van een heldere rubrics die voor het panel goed was te hanteren. De beoordelingen zijn volgens het panel correct, zorgvuldig en navolgbaar. Samen geven ze een mooi beeld van de ontwikkeling die de student in het tweede jaar doormaakt. Ten behoeve van de objectiviteit zijn de beoordelingen in het laatste semester strikt gescheiden van de begeleiding. De student wordt beoordeeld door twee examinatoren die de student niet hebben begeleid bij het ontwikkelen en uitvoeren van de onderneming. Het panel is het volledig eens met deze werkwijze. Het panel merkt op dat bij de laatste beroepsproducten de actieplannen en businessplannen opnieuw worden ingediend. Deze producten zijn al eerder beoordeeld en worden – enigszins gewijzigd – opnieuw beoordeeld. Volgens het panel kan een andere opzet waarbij alleen de aanpassingen worden gemeld, de beoordeling vereenvoudigen en effectiever maken.

Borging kwaliteit toetsing en beoordeling

De borging van de toetsing en beoordeling voldoet. De examencommissie en de toetscommissie zijn actief betrokken bij de borging van de toetskwaliteit. Ze stelt richtlijnen vast, benoemt examinatoren en behandelt verzoeken en klachten van studenten. De toetscommissie is door de examencommissie ingesteld en evalueert de toetsing. De toetscommissie evalueert steekproefsgewijs en bespreekt haar bevindingen met de betrokken docenten. Dit leidt tot actiepunten die de kwaliteit van toetsing op een hoger niveau brengen. Door bevindingen te delen met betrokkenen, examencommissie en semesterverantwoordelijken wordt zo de PDCA-cyclus rondgemaakt en gestructureerd gewerkt aan verbetering van de kwaliteit.

De examencommissie is ingesteld voor WF BML Almere en bestaat uit vijf leden, een extern lid en een ambtelijk secretaris. De commissie is ingesteld voor in totaal vier Ad-opleidingen en zes bacheloropleidingen in de domeinen Business Management en Law & Finance in Almere. De voorzitter van de examencommissie participeert net zoals de voorzitter van de toetscommissie in een voorzittersoverleg met collega's uit Zwolle. Alle leden van de examencommissie en toetscommissie zijn BKE-gecertificeerd en de voorzitter is SKE-gecertificeerd. Bovendien zijn alle examinatoren sinds september 2019 BKE gecertificeerd en vinden er regelmatig kalibreersessies plaats voor beoordelaars en begeleiders van eindwerken. De eindwerken worden jaarlijks door de

opleiding extern gekalibreerd met de opleiding Ad Ondernemen van de Rotterdam Academy. Uit deze kalibratie blijkt dat het eindniveau goed is en de beoordelingen goed worden uitgevoerd.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding bepaalt het eindniveau aan de hand van diverse beroepsproducten uit het tweede jaar die horen bij het ontwikkelen en uitvoeren van een eigen onderneming. Het panel vindt deze opzet uitstekend aansluiten bij de doelstelling van deze opleiding. In het afstudeerdossier herkent het panel duidelijk dat in het tweede jaar de student zich ontwikkelt tot ondernemer. Het panel is onder de indruk van de bereikte resultaten en concludeert dat de beoogde leerresultaten zeker tot op het Ad-eindniveau worden gerealiseerd. Bepaalde onderdelen, zoals het uitwerken van een confrontatiematrix, benaderen het bachelorniveau. Daarmee toont de opleiding aan dat de beoogde focus op ondernemen wordt gerealiseerd. Het panel merkt op dat de bijlagen van het bedrijfsverslag zeer omvangrijk zijn. De bijlagen bevatten het volledige actieplan en businessplan. Het panel adviseert om deze bijlagen te beperken tot de aanpassingen en bijstellingen die zijn ontstaan bij het uitvoeren van de onderneming, zodat de omvang van het bedrijfsverslag en de bijlagen meer met elkaar in balans zijn.

Het panel stelt vast dat afgestudeerden goed functioneren in de praktijk. Meer dan zeventig procent van de studenten gaat na afronding van de opleiding door met het ondernemen. Dertig procent volledig en veertig procent combineert het ondernemen met een functie in loondienst. Ongeveer tien procent van de afgestudeerden kiest voor een vervolgopleiding. De opleiding onderhoudt goed het contact met afgestudeerden, het panel ziet goede mogelijkheden om voor afgestudeerden een talentenprogramma aan te bieden, zoals nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving of gestructureerde netwerkbijeenkomsten.

Onderbouwing

Producten van afgestudeerden

Het eindniveau wordt aan de hand van vijf beroepsproducten aangetoond. In het tweede jaar schrijven studenten een businessplan, zetten ze een bedrijf op en laten ze zien het bedrijf te kunnen runnen. Dit begint met het ontwikkelen van een businessconcept dat wordt uitgewerkt tot het actieplan en het businessplan. Dit zijn de eerste twee beroepsproducten. In het vierde semester gaan studenten het bedrijf uitvoeren. Halverwege het semester wordt het actieplan geëvalueerd en laten de studenten zien dat ze als ondernemer voldoende voortgang boeken. De resterende drie beroepsproducten worden aan het einde van de opleiding opgeleverd: een magazine, een bedrijfsverslag en een presentatie met een eindassessment. Het magazine is een glossy, gericht op de doelgroep van de onderneming. In het magazine laat de student het proces van het ondernemen zien, wordt het bedrijf gepromoot en presenteert de ondernemer zich. Het bedrijfsverslag geeft inzicht in de uitvoering van het actieplan en het businessplan. Beide producten worden door de student gepresenteerd en toegelicht in het afrondende assessment. In onderstaand stroomschema, is de samenhang tussen deze documenten aangegeven.

Figuur 4: stroomschema beroepsproducten afstuderen (Zelfevaluatie Ad Ondernemen Hogeschool Windesheim)

Het panel heeft vijftien afstudeerdossiers beoordeeld; tien uit 2020 en vijf uit 2019. De dossiers geven een gevarieerd beeld van de branches waarin de studenten actief zijn en van de activiteiten die door de studenten worden ontwikkeld en uitgevoerd, zoals:

- Een detailhandel (web-)shop voor hengelsporters gespecialiseerd in service en goederen voor karpervissers.
- Een cateringbedrijf dat is gespecialiseerd in de Surinaams/Javaanse keuken.
- Een bedrijf dat race-ervaringen en trainingen op motor- en autocircuits organiseert.
- Een foodtruck die ambachtelijke, authentieke Bretonse crêpes verkoopt.

Het panel is onder de indruk van de gerealiseerde ondernemingen en van de ontwikkeling die studenten doormaken. De focus op het daadwerkelijk uitvoeren van een onderneming vindt het panel waardevol. De beoordeelde beroepsproducten laten zien dat studenten in de uitvoering veel leren, ze stellen plannen bij en moeten adequaat reageren op onverwachte ontwikkelingen. Het panel is ervan overtuigd dat de beoogde leerresultaten op Ad-niveau worden gerealiseerd en dat bepaalde elementen op bachelorniveau worden aangetoond. Een voorbeeld hiervan is de confrontatiematrix waarbij de sterktes en zwaktes van de onderneming worden afgezet tegen de kansen en bedreigingen in de externe omgeving.

De afstudeerdossiers bevatten relevante beroepsproducten die samen een compleet beeld geven van het bereikte eindniveau. Het glossy magazine is functioneel en geeft een sprekend beeld van de student-ondernemer zelf en van de onderneming. Het bedrijfsverslag geeft goed inzicht in het proces van plannen, uitvoeren en bijstellen van plannen en doelstellingen. De omvangrijke bijlagen zijn echter niet in balans met de omvang van het verslag. Het bedrijfsverslag kan aan waarde winnen als in de bijlagen niet opnieuw het actieplan en businessplan integraal worden opgenomen. Wat het panel betreft kan wat eerder is beoordeeld weggelaten worden en kan worden volstaan met verwijzen naar bestaande plannen. De bijlagen blijven dan beperkt tot bijstelling van de bestaande plannen. Daarnaast moedigt het panel het voornemen van de opleiding aan om meer aandacht te besteden aan het belang van correcte spelling in de schriftelijke communicatie.

Functioneren afgestudeerden

Het panel stelt vast dat de opleiding met succes ondernemers opleidt. Sinds de start van de opleiding in 2015 zijn in totaal 63 studenten afgestudeerd. De opleiding weet van 55

afgestudeerden wat ze momenteel doen; 20 afgestudeerden zijn na de opleiding gaan ondernemen, vijftientig combineren het ondernemen met een functie in loondienst en tien afgestudeerden werken in loondienst. Deze aantallen laten zien dat meer dan 70 procent van de afgestudeerden gaan ondernemen.

Het panel concludeert dat de opleiding goed aansluit op het werkveld of op een vervolgopleiding. De afgestudeerden zijn positief over de opleiding. Ook de ondernemerscoaches uit het werkveld die betrokken worden bij het ontwikkelen en uitvoeren van de ondernemingen, zijn positief over het ontwikkelen van ondernemerschap door de opleiding. Tot nu toe zijn acht studenten na de opleiding doorgegaan met een vervolgopleiding. Deze studenten geven aan dat het goed mogelijk is om zonder vertraging door te stromen naar de bacheloropleiding Commerciële Economie in Almere. Ze ervaren dat de Ad-opleiding ze heeft opgeleid tot allround ondernemer en dat dit een goede basis is voor de verdieping van de bacheloropleiding.

Het contact met afgestudeerden is goed. Door de persoonlijke benadering van de student en de individuele begeleiding in het laatste jaar blijven afgestudeerden in contact met hun afstudeerbegeleider. Daarnaast worden ze waar mogelijk uitgenodigd voor gastcolleges of bijdragen aan specifieke onderwerpen. Het panel moedigt de opleiding aan om een talentprogramma te ontwikkelen voor deze afgestudeerden om zo een duurzame ontwikkeling te geven aan het ondernemen in de regio.

Eindoordeel over de opleiding

	Ad Ondernemen
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo Ad-opleiding Ondernemen van Hogeschool Windesheim als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel heeft geen specifieke aanbevelingen voor de opleiding.

Deel III

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Maandag 1 februari

Tijd	Onderwerp	Gespreksdeelnemers
12.00 – 15.30	Panel komt online bijeen in besloten overleg	
12.30 – 13.00	Welkom	Groepsleider team Business Opleidingscoördinator Ad Ondernemen
13.00 – 13.20	Pauze	
13.20 – 14.05	Gesprek met studenten	1 ^e jaar 2 ^e jaar 2 ^e jaar en lid OC Alumnus, doorstomer CE bachelor jaar 3
14.05 – 14.25	Pauze	
14.25 – 15.10	Gesprek met docenten	Expertise: Persoonlijk leiderschap, ondernemen Expertise: Afstudeercoördinator, ondernemen Expertise: Onderzoek Expertise: Financiële leerlijn en ondernemen Expertise: Studentbegeleiding, conceptontwikkeling
15.10 - 15.30	afsluiting dagdeel 1 panel bijeen in besloten overleg	

Dinsdag 2 februari

Tijd	Onderwerp	Gespreksdeelnemers
12.30 -13.15	Gesprek met examen-, toets- en opleidingscommissie	Voorzitter Examencommissie Lid Toetscommissie Lid Opleidingscommissie Lid Curriculumcommissie
13.15 – 13.35	Pauze	
13.35 - 14.20	Gesprek met werkveld / alumni	2 x werkveld vertegenwoordiger 2x alumnus met eigen onderneming
14.20 – 14.40	Pauze	
14.40 - 15.10	Eventueel gesprek met Management / spreekuur	
15.10 - 16.10	Beoordelingsoverleg	
16.10 - 16.30	Korte terugkoppeling	
16.30 - 17.30	Ontwikkelsprek	

2. Bestudeerde documenten

BoKS-vakken Ad Ondernemen
Commerce competenties
Competentiematrix Ad Ondernemen, 2019-2020
Competentiematrix Ad Ondernemen, 2020-2021
Curriculum Ad Ondernemen 2019-2020
Curriculum Ad Ondernemen 2020-2021
Curriculumrapport (onderwijseenheden) Ad Ondernemen 20202021
EntreComp Framework
Informatiegids eerstejaarsstudenten Ad Ondernemen
Instellingsdeel OER 2019-2020 bachelor en Ad-opleidingen
Instellingsdeel OER 2020-2021 bachelor en Ad-opleidingen
Landelijke leeruitkomsten Ad Ondernemen
Landelijk Opleidingsprofiel Associate degree opleiding Ondernemen (oktober 2020)
NSE 2018 Ad Ondernemen
Opleidingsdeel OER 2019-2020 Ad Ondernemen
Opleidingsdeel OER 2020-2021 Ad Ondernemen
Organogram domein Flevoland
Overzicht docenten Ad Ondernemen
Regels tentaminering 2020-2021
Reglement Examencommissie 2020-2021 BMR
Toetsbeleid instellingsdeel Windesheim
Toetsbeleid Opleidingsdeel WF BML
Uitgangspunten Toetsing
Zelfevaluatie Ad-Ondernemen Windesheim Almere

Ter inzage:

Evaluatieresultaten en verbeterplannen van meerdere onderwijseenheden
Verslagen opleidingscommissie
Verslagen Werkveld Advies Commissie
Jaarverslag Examencommissie
Onderwijsproducten en beoordelingen van onderwijseenheden uit jaar 1 en jaar 2
Eindwerk informatie Businessplan
Eindwerk informatie Ondernemen A
Eindwerk informatie Ondernemen B

Vijftien afstudeerdossiers van de Ad-opleiding Ondernemen; vijf uit 2019 en tien uit 2020.